

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trlistopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 225.

V Ljubljani, v torek 1. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Rusko-narodna cerkev.

(Ideal in resnica.)

„Slavische Warte“ je v letošnji 7. številki objavila članek pod gorenjim naslovom. Kakor dostavlja vredništvo, poslal mu je članek odličen član peterburškega dobrodelnega društva. V tem članku pisatelj jasno določuje stališče, s katerega slavofili v Rusiji presoja cerkveno vprašanje. V celoti članka ne odobravamo, vendar ga objavimo v prevodu, da čitatelji spoznajo, kako celó Rusi obsojajo unetost za rusko-narodno cerkev. Članek se glasi:

„Vera je med najmočnejšimi podporami države in sploh ljudskega življenja. Najžalostnejša prikazen našega stoletja je verski indiferentizem omikanih krogov. Prepričan sem, da je vera važen kulturni faktor in da le na verski podlagi more obstati omika.

Ali pa naj radi tega zopet ponovimo srednjeveški verski prepir? Tega ne, in bilo bi tudi nemogoče. Čas tridesetletne vojske je minul. Nobeden pameten človek ne bode sedaj na svojo pest pričel boja zaradi velike „filioque“. Tak prepir more rešiti le cerkev s svojo veljavo. Sploh pa take stvari zanimajo le bogoslovce.

O dogmah pravoslavja sploh nimamo knjig, katere bi pravoslavno krščanstvo sprejelo in potrdilo. Za časa Petra Vel. je izšel nekaj katehizem z naslovom: „Kamen veri“ iz peresa ruskega duhovnika St. Javorskega. Ta katehizem je bil takoj prepovedan; oni pa, ki so verovali na te verske stavke, bili so neusmiljeno tepeni. Po Petrovi smrti je bila prepoved preklicana, in nasprotno so bili sedaj oni tepeni, ki niso hoteli verovati na nezmotljivost te knjige. Danes je „Kamen veri“ zopet prepovedan. Pred tridesetimi leti so vpeljali v srednjih šolah katehizem škofa Filareta, akoravno so mu mnogi očitali protestantizem. Največja razlika med katoliško in pravoslavno cerkvijo pa je v organizaciji hierarhije.

Ta razlika je velika. Da bi se te dve cerkvi združili, kakor piše filozof Solovjev, do tega je še daleč. Gledé razmere cerkve do države je v pravoslavju ta razlika, da so vse koristi pravoslavne cerkve odvisne od državnih. Ako je država v resnici narodna in demokratska, potem taka organizacija ni nevarna cerkvi. Stvar pa je drugačna, ako imamo namesto narodnega državnega organizma le policijsko-birokratski sistem.

To imamo sedaj v Rusiji. Predno pa o tem obširneje govorim, bočem omeniti neko dogodbico iz štiridesetih let.

Bil je čas, ko je ruski car Nikolaj I. s svojega prestola naznanil pravoslavno-narodno politiko, katero pa so zastopali le nemški in ruski birokrati pa diplomati.

V Rigi se je leta 1845 sošel konvent livlanskega plemstva, da bi zabranilo prestop Latišev (Letten) v „pravoslavje“. Toda ruski birokrati in vrhovni gubernator Golovin so potegnili z luteranskim plemstvom. Tako so ruski birokrati obrnili kopje proti takozvani državni veri. Take razmere so še sedaj v primorskih deželah; „gosposdujoča“ pravoslavna cerkev je le sredstvo v rokah birokratov. Ruska cerkev ni narodna cerkev.

Položaj ruske nižje duhovščine se niti približno ne strinja z ljudskim idealom. Ruski „batjuška“ je ali reven mož, ki je sredstvo vsakega bogatega kmeta, ali pa bogat „baryň“, kakor v zapadnih gubernijah in skoro v vseh ruskih mestih. V obeh slučajih pa je le uradnik, podrejen ne le škofu, temveč konzistoriju, to je, popolnoma birokratski organizaciji. Kdor hoče dobro poznati razmere pravoslavne ruske cerkve, čitati mora zapiske ruskega protopopa, ki so izšli v Peterburgu pred nekimi leti (Zapiski selskega svečenika). Pravoslavni nimamo narodne cerkve, akoravno je naš ta ideal. Ideala pa ne smemo zamenjati z resnico. Taka iluzija je škodljiva, posebno pa, ako jo zasledimo v čeških listih.

Ako češki listi, kot „Velehrad“ ali „Národní Listy“, hvalijo rusko cerkev, morda z namenom,

da bi Čeha pripravili v „pravoslavje“, to naredi posebno slab vtis na onega, ki stvar pozná; mi narodni Rusi iz dua srca zaničujemo sedanje cerkvene razmere v Rusiji. Kdor zamenja ideal z resnico, ta trdi žalostno resnico. Dobro bi bilo brati list „Cerkveni Vestnik“ zadnjih let, kjer bi gospodje iz vredništva „Nár. Listov“, „Velehrada“ itd. našli mnogo poducljivega za-sé in svoje čitatelje. Se vé, mnogo zložneje je pisati in govoriti o slovenskih vprašanjih brez vsakega znanja razmer ...“

Korona sv. Václava.

Kakor žarno, blesteče solnce sije na naše slovenske gore in planine ter vse jednako ogreva od najborniške kočé do najkrasnejše palače, tako prešinja in navdaja češka srca in dviga misli vsem Čehom brez razločka vzvišena, žarna tradicija svetováclavska. K váruhu češke dežele, k sv. Václavu, kojega praznik so slavili minolo soboto po Českem, Moravskem in v Sileziji, druží se vse, kar je češkim srcem najdražje, kar je iskrena želja tisočerih. Nadzemeljski lesk korone češke, neustrašena pogumnost v boji pod svetováclavsko zastavo za pravo in resnico, udanost in vzajemnost v vsem narodnem delovanju, to so óna vzvišena načela, koja je zgodovinska minolost vplela v svetováclavski ideal!

Kake velike dóbe nadčloveških bojov, zmagonosne slave in krutih borb so se drville po čeških deželah od časov, ko je svetováclavski meč prvokrat razganjal češke sovražnike do onih pobelogorskih časov, ko je plemeniti učenjak in zgodovinar Balbin v tihi samostanski celici zapisal v češko knjigo gorečo molitev: „Sv. Václave, nedej zabynouti nám ni budoucim!“ in od teh časov do sedanjega veka so se jeli s čarobno močjo oživljeni in okrepljeni živo zopet oglašati Čehi za dedstvo sv. Václava! In v vsej tej po tolikerih preobratih bogati povestnici češke minolosti ni jim ugasnil in prestal svetiti oni vznešeni ideal svetnika in vojvode češke dežele. S tem idejalom stopili so bratje naši v naj-

LISTEK.

Pisma iz Italije.

VII.

Iz Genove proti Pizi ni druge poti za železnico, kakor v rovu pod mestom. Enako je izpeljana, kakor na Reki. Vodi pa vedno tik morja. Vožnja ni prijetna, kajti lahko rečem, da smo se vozili več pod zemljo, nego po vrhu. Našel sem med Genovo in Pizo 38 predorov. Po laškem se časniki mnogo bolj beró kot v Avstriji in v kupeju ima malodane vsak popotnik svoj časnik, naj si bo učnega ali delavskega stanú. Kaki časniki se po železnicah prodajajo, lahko si mislite. Stvar je kakor pri nas. Na priliko naj povem, da je neki muštacar vpil mimo voza: Adamo ed Eva, tutta la storia — gazzeta nuova, umoristico-satyrica. No, sem si mislil, to ti mora biti izvoljen list. — Z berilom torej si ljudje kratijo čas po železnici. Koliko je torej na tem, da bi dobili dobre liste v svoje roke. Pa le-ti se toliko ne vsiljujejo. Premalo je reklame.

Jaz pa nisem bral, marveč se oziral po okolici, kolikor sem mogel zavoljo predorov. Videl sem lepe kraje, obsajene, večidel z vinogradi. Med drevjem

prevladuje oljka, drevo mirú. Pa tudi pinije se nahajajo: proti Pizi celi gozdi. Na celi progi je najvažniš mesto Spezia, italijanski Pulj, ki ima naravno lukó, dobro zavarovano. Spezia je glavno pristanišče za vojaško mornarico. — Ko se pride v Avenzo, pelje druga železnica v Carraro, kjer se dobiva slavnoznani kararski marmor. Mesto Carrara leži v kotlu, sredi cvetočih gričev, obsejanih z oljkami, pinjami in trtjem. Poleg rečice so žage, s katerimi se razdevajo marmornate plošče. 600 volov vedno vozi plošče na železnico.

Še nekoliko potrpljenja in smo v Pizi. Viseči stolp se vidi iz vozá. Ker ni bilo odmenjeno, dolgo časa stati v Pizi, treba je bilo urno napraviti se proti stolnici. Mesto Piza je prav čedno in precej veliko, leži ob reki Arno. Tujei vsi hité proti stolnici, kajti tam je unicum svetá, viseči stolp, stolnica itd.

Stolp ima podobo cilindra in je v osmih nadstropjih obdan z arkadami. Na vrhu je sedem zvonov, ki so vglášeni v dijatonični lestvi. Čudna stvar je ta stolp. Deklinacija od navpične črte znese 4°3'. Bil sem na vrhu, pa po pravici povem, da mi je skoro poguma zmanjkalo.

Stolnica je zidana na isti način z arkadami. Ima pet ladij; srednja ima lesen strop z zlatimi ka-

setami. Patron cerkve je sv. Rajnerij, ki počiva tudi v cerkvi.

Nasproti glavnemu vходу je baptisterij, v istem slogu, pa še lepši. Čudovit je v njem jek. Ako zapoješ počasi trizvok *c e g*, glasil se bo dolgo, dolgo in bo lepo pojema. Čarobna je ta glasbena prikazen.

Ako še omenim „Campo santo“, v katerem se nahajajo lepe stare freske in drugi zgodovinski monumenti, povedal sem to, kar sem v kratkem času videl. Povsodi muditi se, ni mogoče. Vse dela umetnosti na Laškem pregledati ne zadostuje človeško življenje. Vendar že pri tem površnem pregledu človek mnogo pridobi. Oliko se ukus in okó se kmalu navadi razločevati klasična dela od modernih.

Naj še omenim kapucinski samostan. Bil je seveda ugrabljen od nenasitljive laške vlade, a po velikodušnosti dobrotnikov bil je zopet odkupljen. Poleg njega je velikansk, lepo obdelan vrt. Oo. kapucinov je mnogo, kajti imajo tudi domače študije. Med njimi je Slovenec, doma blizu Gorice, kateremu se imava zahvaliti, da sva v kratkem času mnogo videla. Redovniki živé ob pridelku z vrta in miloščine. Zraven tega živi iz tega še mnogo revežev. Vsak dan dobiva hrano opoldne krog sto ljudij; ob sobotah pa se kuha za 300 revežev. Ali

novejši dóbi i na torišče parlamentarnih borb, on se dviga nad njimi in jim sveti v daljno bodočnost.

V tem smislu priobčil je praški „Čech“ minoli petek, v dan pred praznikom deželnega varuha Češke, sv. Václava, pod naslovom: „Korona sv. Václava“ nastopni članek:

„Nekoliko prijateljev našega lista: posvetnih in redovniških duhovnikov ter tudi odkritosrčnih katolikov lajkov, uvažuje tožne, da strastne razmere, v koje vedno globočeje pada versko življenje v dragi domovini naši, in soglašaje popolnem z našimi članki, v kojih se je slednjič razmotrivala velika hiba nekega voditelja avstrijskih katoličanov, katero je učinil s svojo resignacijo: dospeli so do tega završka, da se pri nas na Češkem, v deželi sv. Václava, ne smé dalje odlašati s probujanjem verskega gibanja.

Katoliški narod češki, svetováclavski narod bil je doslej gledé katoliškega gibanja v našem cesarstvu smatran kot *pars adnexa*, kot prilepek. Na poslednjem katoliškem shodu na Dunaji niti zastopan ni bil, dasi so bile doslej iz Češke na zahtevanje pošiljane spomenice in peticije čeških katoličanov na Dunaj rade volje. Zlasti povodom predloga za pokristijanjenje šole bilo je s Češke in sesterske Morave največ podpisov za krščansko šolo. In iz vsega tega nema postati nič!

Poleg tega neprijatelji ne samo naroda, temveč tudi vere naše uganjajo posmeške s svetim simbolom najvišje pozemske oblasti s korono sv. Václava. Znotraj in zunaj dvigajo neprijatelji korone sv. Václava vedno predrzneje svoje glavé.

Korona tega svetnika ima pa dvojni pomen.

Pred vsem nam je simbol največje pozemske oblasti, koja pohaja iz nebes, in radi tega pozivlje vsakega Čeha k zvestobi do kralja. Drugič je nam simbol sv. vere, koja je slavni in sveti váruh češke dežele razširjal po naši deželi in v čegar omiki je dospela do slave, bogastva in moči. Vera v Boga in zvestoba do kralja, iz obeh pa vzraščajoča neumorna ljubezen do domovine in jezika očetov — ta naj bodo vedno naša gásla.

Prijatelji naši so nas zaprosili, da v njih imenu pozivljemo k založenju velicega krščansko-rodoljubnega, po vsem češkem kraljestvu razširjenega društva: Korone sv. Václava, kojemu bi bil pred vsem namen: probujevati, širiti in utrjevati vero sv. Václava, in drugič: negovati in pričati ljubezen do domovine in dednega vladarja, ki je često izrazil pripravljenost, svojo glavo odličiti s svetim simbolom najvišje oblasti, s korono sv. Václava.

Čim več nastaje neprijateljstvo temu svetemu simbolu: veri in jeziku očetov ter ljubezni do kralja in domovine, tem bolj treba, da vsak Čeh čisla ta simbol.

Sredstva tej vzvišeni svrhi bila bi pa: Pred vsem podperanje krščanskega tiska, dalje prirejanje — vselej enkrat na leto — velicega shoda čeških katolikov v Pragi v osmini sv. Janeza Nepomuškega. Prispevki bi pa znašali: jeden krajcar na teden. To društvo bi moglo pri živahni agitaciji kaj lahko pridobiti 100.000 članov.

Prijatelje našemu listu pa prosimo, da bi svoje mnenje o predlaganem društvu: „Korona sv. Václava“ izvolili nam prijaviti. Podrobna pravila bi pa tu objavili. Skrajni čas je, da bi se ne smatral češki katoliški narod vedno le za *pars adnexa* verskega gibanja kje drugje, temveč da postopa samostalno v svoji rodni deželi gledé zagovarjanja in širjenja vere, koja je vsejal sveti váruh češke dežele, te vere, koja nas uči, da dajemo Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega.“

Sveti idejal svetováclavski, ki je vsa veke spremljal narod češki, ne bode odtegnil svoje blagodejne moči, in skoro bode nastala dóba, ko bode zopet imel za seboj vse verne Čeha. Tedaj pa ne bodo bratje naši na slovanskem severu klicali: „Nedej zahynouti!“ temveč zaoril bode klic: „Podeli nam zmago, sveti Václav!“

Dvanajsti občni zbor nemškega cecilijanskega društva v Briksenu

od 10.—12. septembra t. l.

(Izvirno poročilo.)

(Dalje in konec.)

Udje nemškega cecilijanskega društva so se v Briksenu dvakrat zbrali in sicer 11. in 12. sept. posvetovat se o izključljivo društvenih zadevah. Predsedništvo je bilo prvi dan poslalo v Rim ponižno prošnjo, da bi sv. Oče društveno zborovanje blagoslovili. Drugi dan je prinesel telegraf veselo sporočilo, da sv. Oče popolnem namene društva odobravajo ter da vsem društvenikom delijo sveti blagoslov. V zahvalo za tako milost so vsi društveniki, pozvani od g. predsednika, zaklicali sv. Očetu trikratno „slavo“!

Ker od dné do dné rastejo cecilijanske skladbe — ko gobe po dežju — zato predloga predsednik, da bi se število društvenih referentov ali kritikov zvišalo od 13 do 16. Na to so bili izvoljeni trije novi kritiki, in sicer: dr. Franc Ksaver Haberl (iz Ratisbone), skladatelj Mihael Haller (kapelnik v Ratisboni) in prof. Walter (iz Landshuta), iskreni prijatelj in životopisec ranjcega Witta.

Za tem prideta dva imenitna in za obstoj in razcvitanje društva velevažna predloga na dnevni red. Društveni blagajnik g. H. Pawelek, knjigar v Ratisboni, videč v društveni blagajnici premalo denarnih sredstev za vzdrževanje in razširjanje društva, predlaga, naj bi zanj vsak društvenik plačeval kak letni donesek, kateri pa naj določi občni zbor.

G. Edm. Langer, knjižničar iz Tešena stavi predlog, naj se nemško cecilijansko društvo začne dogovarjati z drugimi inostranskimi cecilijanskimi društvi, ki bi se z nemškim društvom zjedini v organično celoto in naj bi občni zbor pooblastil gledé teh dogovarjanj gosp. predsednika; pri prihodnjem občnem zboru pa bi se cela zadeva na podlagi predsednikovih sporočil preresetala in definitivno odločila.

Gledé teh dveh predlogov nastane živahna in zanimiva razprava, katere so se vdeležili posebno dr. Fr. Ks. Haberl, prof. Walter in prelat Karlon. Na zadnje se sprejmeta oba predloga v

obliki, kakoršno je ponudil magr. Karlon: Predsednik se pooblasti sestaviti mnogobrojen odbor, kateri naj pretrese oba predloga in sicer: 1. denarni dohodki društva naj se skušajo pomnožiti a) z vstopnino, katera se ima uvesti; b) s častnimi člani; c) z zvišanjem naročnine pri listu „Fliegende Blätter“, ki bo v bodoče društveno glasilo („Musica sacra“ se je prodala Frideriku Pustetu za 2000 mark); d) z drugimi sredstvi. 2. Zaradi mogoče zveze z drugimi inostranskimi društvi naj se društvena pravila pregledajo, popravijo in naj se iz njih vse odstrani, kar bi oviralo vstop drugim društvom.

Sicer je bila ona točka, zadevajoča častne člane, kateri morajo zato dotični znesek v društveno blagajnico vplačati, vže prej sprejeta (po nasvetu Haberlovem).

Zastran prihodnjega občnega zbora nastane vprašanje. Dr. Frančišek Ksav. Haberl nasvetuje, da bi se prihodnji občni zbor vršil v Ratisboni (Regensburg) in sicer ali leta 1898, ko se bo praznovala petindvajsetletnica društvenega obstoja ali pa leta 1894, ko se bo praznovala tristoletnica Palestrinove († 1594) smrti. Ratisbona je zibelj cecilijanskemu društvu, ima slovečo šolo za cerkveno glasbo in dobro izvežbane cerkvene kore, tedaj se spodobi, da jo občni zbor počasti. Ker pa bi se morali Cecilijani do leta 1893 ali celó do leta 1894 predolgo „postiti“, zato nasvetuje msgr. Karlon, da bi prišli k občnemu zboru „prej ko mogoče“ in sicer v Gradec. „Pridite vže drugo leto k nam — je proseč govoril msgr. Karlon — pridite! Cecilijansko društvo nas je pred 13. leti (ko je bil občni zbor v Gradcu) k življenju obudilo. Od onega časa smo pridno, pogumno in vztrajno delovali. Ali tudi nasprotniki so bili delavni, opozicija raste, pridite nam na pomoč! Kar vam je mesto Briksen ponudilo, tega vam sevéda liberalni Gradec ne bo dal. A tudi mi imamo v mestnem zastopu odločne katolike, v stolnici pa izvrstnega dirigenta. Čemu čakati in postiti se dve leti? Prihodnje leto pridite! Saj veste, da je cerkev v Avstriji še zmerom v vezéh jozefinskih. Da tedaj cerkev dobí malo odduška, da bo prostje in veselo dihala, naj se vrši občni zbor vže prihodnje leto v Gradcu!“

Tem naudušenim in prepričevalnim besedam graškega govornika se vdeležniki niso mogli ubraniti. Z gromovitim rokopleskom so potrdili njegovo prošnjo. Če bo pa res vže prihodnje leto občni zbor v Gradcu, je odvisno od društvenega predsednika, ki poleg društvenih pravil odločuje kraj občnim zborom. Najbrž pa bode v Gradcu, če ne v enem, pa v dveh letih.

Za tem je prišla na dnevni red še zadeva „Gregorijanske šole“ v Rimu. Patroni t. j. vzdrževalci te šole so se odločili nadalje šolo vzdrževati. H koncu se je zbor zahvalil svojemu predsedniku za izvrstno vodstvo, ta pa briksenskemu dirigentu (g. Mittererju) in njegovemu koru, „katera sta vse naše nade prekrosila“. Mitterer se na to pohlevno izgovarja in zahvaljuje, da so vdeležniki občnega zbora njegove produkcije „tako milostno sodili.“ Nazadnje nas predsednik Fr. Schmidt pozivlja delovati „v ljubezni, prijateljstvu in z zedinjenimi

je to mogoče? Kjer Bog rosi svoj blagoslov doli, tam je to mogoče. Prepričal sem se, da je resnična beseda sv. Frančiška: da tisti bratje, ki bodo lepo spolnovali redovno vodilo, nikdar ne bodo trpeli pomankanja.

V Pízi, 14. septembra.

P. H.

Pripovedke za narod.

Spisal Lev Tolstoj; prevél M. V.

Česa treba človeku, da živi?

X.

Semen pristopi k njemu. „Kaj ti je, Mihajla?“ reče mu.

Mihajla vstane s klopi, odloži delo, odveže predpasnik, poklone se gospodarju in gospodnji ter reče:

„Oprostita. Meni je Bog oprostil. Oprostita i vidva.“

In gostitelja vidita, da se širi od Mihajle zar. Semen je vstal ter rekel, poklonivši se mu:

„Jaz vidim, Mihajla, da ti nisi prost človek in te ne morem zadržavati ter te ne morem izpraševati. Le jedno mi povej: čemu si bil namrščen, ko sem te privedel na dom, in čemu si se nasmehnil, ko

ti je žena dala južine ter od ondaj postal svetlejši. Potem, ko si je barin ukazoval čevlje, nasmehnil si se v drugo in od ondaj postal še svetlejši, in sedaj, ko je ženska privela deklici, nasmehnil si se v tretje ter si se ves prosvetlel. Povej mi, Mihajla, čemu si tako ožarjen in čemu si se trikrat nasmehnil?“

In Mihajla odgovori:

„Ožarjen sem zategadelj, ker sem bil kaznjen, a sedaj mi je Bog oprostil. Nasmehnil pa sem se trikrat zato, ker mi je trebalo vspoznati tri besede božje. In jaz sem vspoznal besede božje: jedno besedo sem vspoznal, ko se me je tvoja žena usmilila, in radi tega sem se v prvo nasmehnil. Drugo besedo sem vspoznal, ko si je bogatin ukazoval čevlje, in jaz sem se v drugo nasmehnil, sedaj pa, ko sem zagledal deklici, vspoznal sem poslednjo, tretjo besedo, in jaz sem se nasmehnil v tretje.“

Semen reče:

„Povej mi, Mihajla, čemu te je Bog kaznil in kake so te besede božje, da bom vedel?“

In Mihajla mu odgovori:

„Kaznil me je Bog zato, ker ga nisem ubogal. Bil sem v nebesih angelj in Gospod me je poslal, da vzamem dušo iz ženske. Zletel sem na zemljo, vidim: žena leži sama — bolna, rodila je dvojčke, deklici. Deklici se valjate poleg matere, mati jih ne

more vzeti na prsi. Žena me je zagledala, razumela, da me je Bog po dušo poslal, zaplakala in rekla: „Angelj božji! moža mojega so jedva zagrebli: drevo ga je v gozdu ubilo. Jaz nimam niti sestre, niti tetke, niti babice: nekdo mora moji siroti odgojiti, ne jemlji mi duše, daj mi samej, da otroka oddojim, odredim, postavim na noge.“ In jaz sem mater poslušal; priložil sem jedno deklico k prsim, podal drugo materi v roke ter vzletel h Gospodu na nebo. Priletim h Gospodu ter mu rečem: Jaz ne morem vzeti duše iz otročnice. Očca je drevo ubilo, mati je rodila dvojčke in prosi, da ne vzamem duše iz nje, govoreča: „Daj mi, da otroka oddojim, odredim, postavim na noge. Otrokomu ni možno živeti brez očca, brez matere.“ In jaz nisem vzel iz otročnice duše. Gospod pa mi reče: „Idi, vzemi iz otročnice dušo in vspoznaj tri besede: vspoznaj, kaj je v ljudeh, in česa ni dano ljudem in česa ljudem treba, da živé. Ko vspoznaj, vrneš se v nebo.“ Poletel sem nazaj na zemljo in vzel iz otročnice dušo.

Novorojenki sta padli od prsi. Na postelji se je zavalilo mrtvo telo, potlačilo jedno deklico, pohabilo jej nožico. Vzdignil sem se nad selom, hoteč odnesti dušo Bogu, prijel me je veter, krili sta se mi povsili, odvalili in duša je šla sama k Bogu, a jaz sem pri cesti padel na zemljo.“ (Konec sledi.)

močmi do prijaznega svidenja." Tudi pri javnem zborovanju prejšnjega dne nam je enake nauke in spomine na sreč polagal. Njegovih šest cecilijanskih resnic, ki so vsakemu cecilijancu potrebne, če hoče društvo pospeševati, ne smem zamolčati. Glasé se tako-le: 1. pokorščina določbam svete cerkve, 2. delovati v čast božjo, 3. gojiti koralno petje, 4. gojiti Palestrinov slog (stare klasike), 5. imeti večkratne vaje, da postane petje res umetno, 6. delovati vztrajno, krepko a v vsi ljubezni in miroljubnosti. Pri zadnji točki je še dodal, naj se bojujemo pošteno in odkritosrečno, kadar so mnenja in nazori različni, a če nas kdo zavratno in brezimno napade, — kakor se je ravno te dni zgodilo — tedaj velja takim kukavcem odločni: „fej te bođi!“ S temi besedami je meril na Iv. Haberta, dirigenta v Gmundenu, pisatelja neke psujoče brošure (knjižice), katera je tiste dni izšla pri Brannu v Lipskem in ki je nemško cecilijansko društvo napadala. Tu se očita društvu, da ne spoštuje cerkvene oblasti in posebno škofov, da šteje v svojem krogu samo diletante in ne pravih umetnikov, da zategadel društveni katalog (C. V. K.) ne zasluži nobenega zaupanja in nema nobene veljave. Društvo naj najprej samega sebe reformira, potem bodo vsi pravi muziki in dirigenti vanje vstopili. — Kakó grdo in lažljivo se v tej knjižuri blati društvo in sicer brez dokazov! Da Cecilijanci spoštujejo sv. cerkev in njene določbe, to so dovolj ne samo z besedami, ampak z dejanjem pokazali. Ali ne sloni vsa cecilijanska glasba na cerkvenih določilih in pravilih? Ravno nasprotniki prezirajo cerkvene določbe in se držijo le svojega spačenega ukusa in samovoljnosti gledé liturgične glasbe. In če tedaj polemizujejo cecilijanci zoper take ljudi, katerim načelo je: stat pro ratione — voluntas (t. j. mesto dokaza naj velja volja) in kateri so slučajno cerkveni dostojanstveniki — je-li to brz nepokorščina nasproti cerkveni oblasti? Taki enostranski ljudje bi radi preprečili ves razvoj in preustroj cerkvenih umetnosti, samo zaradi tega, ker je „stara navada“ (bolje razvada), ker jim je ugodno in priležno, ker nimajo temeljitih študij itd. S tem, da je kdo dostojanstvenik, ni še glasbenik, morda celo v glasbi neuk, in takim bi se morali klanjati in pokoriti muziki in skladatelji, strokovnjaki v liturgiji in v cerkveni glasbi? Sicer je ravno Wittu veljalo pravi: Nič zoper škofo, vse za škofo! Vrh tega se nikdar in nikjer ne reformira „z rokavicami.“ Grde razvade, neslanost, nespodobnost, podlost, skrunstvo hiše božje pa ne zaslužijo drugega kakor — biča! Tako je delal sam Zveličar.

Kar se tiče drugih obdolženj, da vladajo v društvu diletantje in ne mojstri, da pravi muziki nočejo pristopiti društvu, odgovarjam na kratko, da ravno mnogobrojno obiskovani občni zbori, pri katerih se stari in novi klasiki mojstersko producirajo, nadalje priznanje najbolj slovečih glasbenikov, ki so na Wittovi strani stali, n. pr. Liszta, Wagnerja, Bülova, priznanje Pija IX. in Leona XIII. itd., nasprotno dokazujejo. Sicer moram priznati, da se v društvenem katalogu nahajajo nekatere jako lahke, priproste (a zmirom liturgične!) skladbe, da manjka še šol itd.; ali pomisliti je treba, da je cecilijanska stvar še le v prvem razvitku! Če pomislimo, kaj je bilo prej in koliko dobrega se je v tako malem času pri tako zastarelih razvadah že doseglo, sme cecilijansko društvo res ponosno svojo petindvajsetletnico praznovati.

Mimogredé opomnim, naj bi gosp. Iv. Habert najprej pred svojim pragom pomêl, ker ravno njegov kor, kateri sem pred tremi leti v Gmundenu slišal, živo potrebuje — reformacije.

Ko je nemško cecilijansko društvo v Briksen-u zborovalo, so se tudi Italijani zbrali v sobani bogoslovnega semenišča, posvetovat se o preustroju cerkvene glasbe na Italijanskem. Petdesetorici navzočih Italijanov je imel P. De Santi kot predsednik lahak in sladak govor. Pravi, da je na Italijanskem do zdaj prodrla reforma le gledé orgelj, ne pa gledé cerkvenega petja.

Cecilijansko društvo italijansko, katero je bil ustanovil duhovnik Guerini Amelli, je jelo razpadati, odkar je njega ustanovnik vstopil v samostan montekasinskih benediktincev. Društvo je ostalo brez glave in je sedaj skoro mrtvo. V celi Italiji zastopa zdaj samo list „Musica sacra“, v Milanu izhajajoč za cecilijansko stvar, a tudi tabi bil kmalu zaspal, ako bi ne bil dobil mecenata grofa Luranija. Uzrok temu je, da se je do sedaj zidalo na podlagi same umetnosti, a ne na načela katoliške cerkve. Treba tedaj novo pot nastopiti, kakoršno hoče po-

kazati on (De Santi) pri bodočem zboru v Soave (blizu Verone), kamor vse navzoče povablja.

Za tem so navzoči duhovniki tridentinski izbrali odbor, ki naj izdela pravila cecilijanskega društva za tridentinsko škofijo.

Dva dneva pozneje so se sešli Italijani v Soave, kjer je P. De Santi razvil svoj načrt o teoretičnem in praktičnem načinu, da se povzdigne propalo cerkveno glasbo italijansko. Podrobnosti tega shoda popisavati, ne spada sem. Omenil sem to le zaradi tega, da razvidite, kako sijajne uspehe že ima briksenski občni zbor.

Briksen bode ostal zaradi svoje sijajne produkcije in zaradi predlogov, ki so se začeli tam reševati, vedno imeniten in z zlatimi črkami zapisan v zgodovini cerkvene glasbe. Že zdaj pa opozarjam slovenske cecilijance na še bolj imeniten prihodnji občni zbor v Gradci, kjer se bodo omenjeni predlogi konečno rešili. Vsakemu prijatelju cerkvene glasbe in katoliku sploh mora biti zelo na tem ležeče, da se veličastno katoliško obredje in temu primerna cerkvena glasba zopet povrneti k prvotni svoji lepoti in idealnosti.

Najložje pa se to doseže z zedinjenimi močmi. Kakor je sv. cerkev ena, sveta, katoliška, tako bodi tudi cecilijansko društvo za celi katoliški svet edino in eno, sveto, katoliško. Začetek bode težak, ali z božjo pomočjo in s trdno voljo pojde vendar. Tedaj na svidenje v prijaznem Gradci!

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Notranje dežele.

Državni zbor se bo po trditvi „W. Allg. Ztg.“ sešel dne 28. novembra. V zadnjem ministerskem sovetu se je opravični program že sestavil. Pred vsem se bo zbor bavil s postavlo zoper ponajanje živeža, z vredbo stavbinskega obrta, konečno pa tudi z vladno predlogo gledé vravnanja židovskih verskih občin. Isti list tudi pripoveduje, da bo vlada po „višjem namigljeju“ parlamentu izročila prihodnje leto načrt o neposrednih volitvah kmetijskih občin za državni zbor.

Kakor se govori, izšel bo v kratkem v Pragi spis, ki bo pozivljaval *Mladočehce*, naj se v interesu liberalizma ne potezajo več za češko državno pravo in naj iz svojega vsporeda izpusté češko koronanje, posebno pa dotično adresno.

„N. W. Blatt“ pravi, da si je *niže-avstrijski* namestnik baron Possinger v Gradci naročil večje stanovanje. Tudi „Deutsche Zeitung“ trdi, da bo Possinger odstopil. Kot njegov naslednik se imenuje tudi baron Widmann, sedanji tirolski namestnik.

Gališki, kakor znano, letos preti zaradi slabe letine lakota. Da se ta prepreči, vsprejelo se bo deželno posojilo, s katerim se bo izvršilo več javnih cestnih stavb ter tako dal prebivalstvu zaslužek. Posojilo se bo pokrilo z letnimi dohodki po cestni postavi v znesku 400.000 gld.

Vnanje države.

Kraljica Natalija se sedaj mudi v svoji *srbski* domovini. Regentstvo in ministerstvo sta zaradi nje v veliki zadregi. Včerajšnja brzovajka nam je povedala, da jo je narod navdušeno pozdravil, da je hotela vlada imeti od nje zatrdilo gledé le začasnega bivanja v Belemgradu in da kraljica noče o tem ničesa slišati. Kdo bo zmagal v boji mej kraljevskima zakonskima, težko je danes že razsoditi, ker se prvič ne vé, kaj prav za prav tirja Milan od nje, drugič pa, v koliko namerava Natalija biti boj zoper svojega soproga. V tem boji, to je gotovo, bo kraljica imela velikega zaveznika, priljubljenost svojo pri narodu. Vsi listi so polni hvale o njej; takó pišejo „Male Novine“: „Kraljica Natalija je naša dobrotnica. Razvila je v naši inteligenciji okus za narodno obrt; dala je povod raznim domačim delom ter s tem tudi zaslužek nebrojnim revnim družinam, ob enem pa je ponudila inozemstvu priložnost, da se je seznanilo z našimi proizvodi. Na lastne troške je nabrala material za veličastno narodopisno zbirko, ki predločuje razne naše narodne noše in slike iz narodnega življenja. Po njej se je mej našim ženstvom razvil družbinski duh; ustanovila je mnogo ženskih društev. Kaj naj pa še-le rečemo o njeni marljivosti, s katero je skrbela za ranjene vojake? Stregla in tolažila jih je, kakor ljubeča mati, zaradi česar jej je narod dal prečastni priimek „srpske majke“. S svojim vzgledom je unela naše žene, da so požrtvovalno skrbele in delale za uboge ranjence. Kraljici se mora veliko vojakov zahvaliti, da so se sploh še živi povrnil iz srbsko bolgarske vojske v domovino. Kraljica Natalija se je s svojim dostojnim vedenjem kot žena in mati obvarovala vsake sumnje celó v belgrajski družbi, ki je takó rada pripravljena za vsako spletko, ter je s tem dala sveu vzgled, kakó si more trden značaj ženske ohraniti čistost tudi v tem slučaju, če koraka soprogo po nemoralnih potih in s tem k padcu sili tudi svojo soprogo. Ta steza, po kateri je hodila Natalija dvanaest let, to je krog njenega delovanja, v ka-

terem je iskala slavo in vspeh. Nikdar ni pozabila svojih dolžnostij niti kot mati ali soproga, niti kot rodoljubna Srbinja.“ — V neki vasi pri Vranji je liberalen volilec z revolverjem radikalnega poslanca ranil. Minister notranjih zadev je strogo preiskavo zaukazal.

Kakó sodijo ruski vladni krogi o *Bolgariji* in princu Ferdinandu Koburškem, razvidi se iz peterburškega pisma, katero objavlja „Balk. Corr.“: „Bolgarsko vprašanje in vse, kar se v Bolgariji godi, je tukaj brez prave veljave ter se posebno vladni krogi s temi zadevami malo bavijo. Razne vesti o proglašenju neodvisnosti, o vojaški pogodbi mej Avstrijo in Bolgarijo in drugih namerah sofistične vlade se tukaj nikdar niso za resne smatrale. (Zakaj so jih pa potem ravno ruski listi najbolj razširjali?) V Sofiji se motijo, če mislijo, da dunajsko ministerstvo komaj čaka, kdaj se bo na Balkanu ustanovila neodvisna Bolgarija. O vlogi princa Koburškega so naši krogi na jasnem. Z ozirom na njegovo rojstvo in družino je tudi težko dvojiti o njegovem nalogu. Princ gotovo ne upa, da bo mogel v Bolgariji ustanoviti vladarsko hišo. Momentanni namen njegov je pač ta, da brani Bolgarijo prevelikega ruskega vpliva in da ruši mej balkanskimi narodi solidarnost. (To tudi mi priznavamo, v kolikor umeva Rusija s to solidarnostjo le — vrhovno oblast panslaviistiške stranke.) Konečno je pa vendar jako vprašavno, ali si bo hotela Avstrija zaradi Bolgarije nakopati smrtno sovraštvo Rusije. Dobro nam je znano, da je ravno Avstrija opominjala Bolgare, naj se ogibljejo vsakih skrajnostij, ker bi dunajsko ministerstvo ne moglo na lastno roko priznati neodvisnost in kneza bolgarskega. (To le avstrijsko miroljubnost dokazuje; — Rusi pa se skrajnostij gotovo ne ogibljejo — osoda Battenberžanova!) Bolgarski agent na Dunaji, gospod Načević, je svojo vlado pregovoril, naj ne prezira dunajskih svetov ter naj odloži svoje naklepe na poznejšo dobo. Ali je avstrijska vlada sama iz sebe take svete dala, ali pa se je postavila pri tem le na Bismarckovo stališče, to je težko razsoditi; verjetneje je drugo, ker hoče pri vseh prilikah Nemčija dokazati, da je ostala vedno zvesta svojim obljubam gledé Bolgarije... Mnogi ruski politiki so tega mnenja, naj se Bolgarija prepusti sama sebi. Sploh pa v Rusiji vedno več tal pridobiva načelo, katero označuje znani Gladstone-ovi rek „Hands off“ gledé balkanskega poluotoka takó za Rusijo, kakor za vsakega drugega. (?) Grof Ignatjev sam je tudi teh nazorov, ker je to najboljši pot, da si pridobi ruski vpliv prvo mesto na Balkanu.“ Tedaj „Hands off“ le v toliko, v kolikor koristi Rusiji na kvar Avstriji; to je jedro vsem lepim besedam!

Angleška „Splošnja Kor.“ pripoveduje: Razmere mej *nemškimi* cesarjem Viljemom in državnim kancelerjem knezom Bismarckom zadnji čas niso najprisernejše. Državni kanceler se je večkrat odurno izjavil zoper prepriposti način, s katerim se cesar izjavlja v kočljivih in važnih zadevah, kar je pa na drugi strani cesarja razžalilo v njegovi samostojnosti. — Berolinski podučeni krogi potrjujejo, da bo državni tajnik v ministerstvu zunanjih zadev, grof Herbert Bismarck, spremljal cesarja v Atene in Carjigrad. Kakor pa se protiobisku ruskega carja že za naprej ne pripisuje nobena posebna politična važnost, istotako ne pomenja Bog si vedi kaj to spremljevanje mladega Bismarcka. Knez Bismarck je preveč prebrisan politik, da bi hotel območje Nemčije še bolj razširiti morda na polje, kjer bi se Nemčija ne mogla stalno obdržati ali pa bi imela premalo koristij.

Boulanger je svojim *francoskim* volilecem v Montmartre-u poslal nov manifest, ki pravi: „Vlada hoče v svoji predrznosti odstraniti vaše glasove. Nikdar, odkar obstoji splošnja volilna pravica, izvršil se ni tak roparski čin zoper pravice volilcev, toda prvi montmartreski volilci si jih bodo znali zopet pridobiti.“ Vlada se je hotela s tem nasilnim korakom odkrižati najnadležnejšega protivnika, toda moti se, da se jej je to za vedno posrečilo. Če se pomisli, da ga je državno sodišče očrnilo ne le kot državnega izdajico, marveč tudi kot tatú, sleparja in goljufa, da se general, ker je v inozemstvu, ni mogel osebno predstaviti svojim volilecem, da je vlada s svojim birokratskim strojem z vso silo pritiskala na volilce in da je vse liberalno časopisje brez prestantka imenovalo generala lopova in goljufa, potem je Boulanger gotovo dosegol velik vspeh, ko ni bil samo on izvoljen, marveč je zmagovalo tudi še 22 njegovih ožjih pristašev. Republikanci se vzlie svojemu zmagovalnemu rujoventu niso tega moža oprostili. Veliko slabši je položaj radikalcev, kakor oni boulangistov. Ti širokoustneži so doživeli občutljiv poraz, in to po pravici, kajti njihov program so le gole fraze. Tudi oportunisti niso nič kaj veseli svoje zmage: njihov načelnik Ferry je propadel in ministerstvu Tirardovemu so dnevi že štetí. Najugodnejši je izid volitev za člane takozvane „liberalne unije“, one može, ki so bili začetkoma monarhisti in so se pozneje iz razlogov treznosti prelevili v republikance. Srečna ne bo Francija tudi pod njihovo vlado poslala, kajti ti kameleoni so pristni liberalci po Thiersovem uzorcu, ki bodo, ko pridejo na krmilo, porivali državni voz dobro in slabo po zastarelih načelih Guizotovih in bodo pri tem ostali slepi za najvažnejše naloge novodobne države, za zdravo rešitev narodnogospodarstvenih pogojev, za socialni problem.

V *Italiji* je napravilo zasledenje tržaških petardovcev globok vtis. Rimsko radikalno časopisje pri tej priliki naglašja, da so izseljenci iz Trsta vedno v ozki dotiki s svojimi rojaki v domovini. — Vlada je novemu abesinskemu negušu dovolila, da si sme v Italiji dati denar kovati.

Turško ministerstvo se je posvetovalo o položaji v Armeniji ter je sklenilo, uvesti preosnove, da si pridobi zopet zaupanje in mir mej armenskim prebivalstvom, ter odpoklicati nepriljubljenega gubernatorja vanskoga. — „Standard“-u se poroča iz Aten, da angleški konzul v Kaneji potrjuje žalostni položaj na Kreti.

Dnevne novice.

(Mestne hranilnice ljubljanske) upravni odbor je imel danes dopoludne ob 8. uri slavnostno sejo. Navzočih je bilo mnogo gg. mestnih odbornikov, na čelu jim g. župan Grasselli, deželni glavar g. dr. Poklukar, kot vladni zastopnik višji računski svetovalec g. Pfeifer, in vsi magistratni uradniki. Predsednik upravnega odbora, g. Fr. Ks. Souvan, pozdravi navzoče, rekoč: „Veselslavna gospôda! V veliko čast si štejem, da predsedujem današnji seji, ko otvorimo mestno hranilnico, za nas tako važen zavod. Z veseljem opomnim, da nas je s svojo navzočnostjo počastil visokorodni g. deželni glavar. Zahvalim se mu za to iskreno. Kakor to, tako me tudi veseli prihod vseh drugih velecejenih gospodov, katere prav pristrčno pozdravljam. Proseč velečast. g. župana, da vsprejme prisego gg. uradnikov nove hranilnice, odvarjam sejo.“ — Na to v daljšem nagovoru g. župan poudarja v obče važnost hranilnic, katere imajo že vsa večja mesta, ter izraža upanje, da bode mestna hranilnica postala s pomočjo božjo, blagovoljno podpora gg. upravnih odbornikov, vestnim poslovanjem hranilničnih uradnikov in naklonjenostjo sl. občinstva važen denaren zavod v prospeh stolnega mesta ljubljanskega. Po nagovoru sta prisegla uradnika g. Endlicher kot blagajnik in g. Trstenjak kot kontrolor. Po prisegi obeh uradnikov pozove g. župan vse navzoče, da zakličejo presvetlemu cesarju kot pospeševalju ljudskega blagostanja trikratno „slavo“. — Konečno otvori mestno hranilnico predsednik upravnega odbora, g. Fr. Ks. Souvan, z besedami: „Ni mi treba posebej naglašati, koliko važnost imajo domače hranilnice za vsestranski razvoj našega naroda. Bolj imenitna, kakor vsaka druga, pa je gotovo hranilnica v sredi kranjske dežele, — mestna hranilnica ljubljanska. Kot načelnik tega mladega zavoda obljubujem, da ga bodem vodil po svoji najboljši vesti, njegov prospeh mi bode vedno pred očmi. Prosim pa tudi gospode člane ravnateljstva in upravnega odbora, da me v tem poslu po moči in dolžnosti podpirajo. Ob enem se tudi obračam na slavni mestni zastop, da nas nikdar ne pozabi, ker po besedi presvetlega našega vladarja moremo doseči vspeh le z združenimi močmi. — Otvorim mestno hranilnico ljubljansko.“

(Nemška deška šola) v Ljubljani je res redka posebnost! Izmed letos sprejetih 33 učencev jih je (kakor pripovedujejo) štiriindvajset taci, ki prav nič ne znajo nemški! In kako tudi; saj so otroci čisto slovenskih in priprostitih starišev večinoma iz okolice ljubljanske. Ubogi učitelji, pa tudi ubogo mesto, ki mora za slovenske otroke vzdrževati nemško šolo.

(Novomeška gimnazija) ima letos 217 učencev. Toliko jih že dolgo ni bilo. V prvem razredu jih je 58, v osmem 17.

(Kranjsko muzejsko društvo) je imelo sinoči prvo redno mesečno zborovanje. Gosp. kustos prof.

Müllner je predaval o „novih starinskih najdbah na Kranjskem“ ter svoje predavanje pojasnjeval z mnogimi najdenimi stvarmi, katere je dobil kranjski muzej. G. Müllner je najprvo razlagal lego in zidavo stare rimske trdnjave na mestu današnje Ljubljane. Dalje je razlagal rimske grobove na Vačah.

(Župnijske izpite) delajo te dni č. gg.: Gregor Šlibar, kapelan pri D. Mariji v Polji; Josip Borštinar in Ivan Golob, kapelana v Škocijanu; Ljudevit Jenko, kapelan v Trnovem na Notranjskem, in Andrej Gliebe, kapelan v Podzemlju.

(Z Dunaja) nam piše prijatelj: Prepotoval sem to poletje več dežel na vzhodu in severu, a reči moram, da sem se prej mnogo, mnogo varal; oči so se mi odprle, ko sem spoznaval sam tuje razmere. Res, da se bode moralo v Avstriji še marsikaj zboljšati, toda rečem z Madjarom: „Extra Austrum non est vita...“

(Odlikovanje.) Na pariški razstavi je te dni pri slovesnem razdeljenju odlikovanj med drugimi dobil srebrno svetinjo g. Miha Ambrožič iz Mojstrane.

(Vojaško počestčenje pred Najsvetejšim.) Kakor smo že sporočili, določuje novi vežbalec za pehoto, da morajo vojaški oddelki pehote, ako srečajo duhovnika s presv. R. Telesom, postati, obrniti se proti duhovniku ter postaviti se „k molitvi.“ Židovski listi ali njihovi takozvani vojaški „veščaki“, ki pa ne poznajo ne starega ne novega vežbalnika, imenujejo to premembo vaj „novo pridobitev klerikalnega vpliva.“ Ljudje vendar tako hrepene po blamaži.

(Novo mašo) je daroval minolo nedeljo v Novem mestu kapucin č. g. Metod Mišič.

(Vabilo) k občenemu zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani, ki bode dné 3. oktobra ob 8. uri zjutraj v društvenih prostorih, sv. Jakoba trg šte. 10. Dnevni red: 1. Ogovor predsednikov. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Knjižničarjevo poročilo. 6. Posamezni nasveti. 7. Volitev 9 udov v odbor, izmed katerih jih mora vsaj 5 stanovati v Ljubljani ali okolici. (Dosedanji odborniki so gg.: A. Žumer, predsednik; Fr. Govekar, namestnik; A. Razinger, tajnik; J. Tomšič, blagajnik; Fr. Kokalj, knjižničar; J. Furlan, J. Krulac, A. Praprotnik, odborniki.

(Nesreča.) Posestnica Marija Susteršič iz Postojne je šla dné 26. septembra popoldne iz hiše ter pustila dve deklici sami doma. Deklici ste igrali v kuhinji. Mlajši se uname obleka; ker ni bilo pomoči, je bilo revše tako ožgano, da je drugi dan umrlo.

(Izpustili) so sodelavca pri listu „Indipendente“, Julija Cesari-ja, katerega so bili prijeli kot so-krivca tržaških petardovcev.

Telegrami.

Dunaj, 30. septembra. Iz Aten izvirajoča poročila o neusmiljenosti turških oblastnij in zapiranji mnogih oseb na Kreti so popolnoma neutemeljena, kakor so to pokazale preiskave.

Bukarešt, 1. oktobra. Osobe, ki so imele v Bukareštu priložnost s potujočo Natalijo govoriti, sklepajo iz njenih besedi, da name-rava stalno ostati v Belemgradu.

Berolin, 1. oktobra. „Nordd. Allg. Ztg.“: Vesti o bodočih premembah gledé veleposlaniških služb so popolnoma izmišljene. Ni ga povoda, da bi se smelo misliti na tako vladno namero.

Pariz, 30. septembra. V obrtni palači so se danes slovesno razdelile razstavne premije. Tirard je navel nastopne podatke: Razstavljalec je bilo 60.000, razsodništvo je razdelilo 33.139 daril. Minister se je vdeležencem zahvalil ter naglašal, da Francija želi z vsem svetom živeti v dobri harmoniji, ne da bi pri tem zanemarjala svoje koristi in dostojanstvo. Tudi Carnot je izrekel zahvalo in nado, da bo razstava otvorila novo dobo pomirjenja.

Avellino, 30. septembra. V zadnji noči sta skupaj trčila dva iz Napolja in Foggie došla osobna vlaka. Dvajset vóz je razbitih, število ponesrečencev še neznano.

Prošnja.

Meseca julija tega leta obiskala nas je velika nesreča. Treščilo je v našo dekanijsko cerkev, napravilo mnogo škode in razrušilo močno oba altarja. Tudi ni še imela naša cerkev nobenega velikega altarja do sedaj; zato nam je iskrena želja, da bi enega prej ko mogoče zgradili. Vsa čast gré našemu prečastitemu gospodu dekanu Antonu Rogaču, ki z neumornim pogumom deluje in žrtvuje vse, le da bi pripravil cerkev v prejšnje stanje in vendar jedenkrate postavil veliki altar. Obrnil se je že zaradi tega do znanega ljubljanskega kamnoseka, ki je napravil v čisto gotičkem slogu načrt in prevzel bi tudi za prav nizko ceno to delo. Toda cerkev naša je revna in nima nobenega premoženja in farmani vsled elementarnih nezgod sami v veliki revščini ne morejo pri najboljši volji posebno letos nič k tej zgradbi pripomoči. Obrnemo se tedaj do milosrčnih naših sokristijanov ter prosimo v tej potreščini dobrovoljnih milih darov za zgradbo velikega altarja v naši božji hiši. Bog povrni vsak mali dar tisočero. Slovenski listi v Trstu in Gorici naj bi blagovoljno ponatisnili to prošnjo.

Fran Satlar

v imenu farmanov.

Hrušica, pošta Podgrad pri Ilir. Bistrici, dné 30. septembra 1889.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
30	7. u. zjut.	732.5	6.8	sl. szap.	oblačno
	2. u. pop.	727.9	9.2	sl. svzh.	dež
	9. u. zveč.	726.8	7.6	sl. vzh.	dež
Srednja temperatura 7.9° za 5.4° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

1. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 75 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 % „	84 „ 60 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 20 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 65 „
Akcije avstr.-ogerske banke	921 „ — „
Kreditne akcije	307 „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 48 „
Cesarski cekini	5 „ 67 „
Nemške marke	58 „ 42 1/2 „

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

sa Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. Gerber v Ljubljani

(Jos. C. Gerber)

priporoča za šolsko leto 1889/90

knjige za ljudske šole,

kakor tudi vsakovrstno šolsko pisalno in risarsko orodje.

➡ Izkazi o šolskih knjigah dobivajo se brezplačno. ➡

(5—5)

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(24)